

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการประชุมสุดยอดเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ปี พ.ศ.2533 รัฐบาลไทยได้จัดทำแผนปฏิบัติการหลักของปฏิญญาเพื่อเด็กไทยขึ้นในปี พ.ศ.2535 ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งสถาบันวิชาการระดับชาติสำหรับพัฒนาเด็กและครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดตั้งสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว อยู่ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ.2540 ดร.ธีระ สูตะบุตร อธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เห็นความสำคัญในภาระหน้าที่การเลี้ยงดูบุตรวัยก่อนอนุบาล(แรกเกิด-3 ขวบ)ของบุคลากรในมหาวิทยาลัย จึงได้จัดตั้งศูนย์บริหารและพัฒนาเด็กเล็กขึ้น และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ตระหนักถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษา การเจริญเติบโตและพัฒนาการ การบริหารเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพดีและให้บริการวิชาการแก่สังคม จึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยขึ้นในปี พ.ศ. 2542 ตัวอย่างการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่า ทุกหน่วยงานเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็ก เพราะเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาว่า การพัฒนาคนที่ทำให้เกิดคุณภาพดีที่สุดคือการพัฒนาในระยะวัยต้นของชีวิต เนื่องจากระยะปฐมวัย (0-5 ปี) เป็นวัยที่ได้เริ่มปูพื้นฐานการพัฒนาด้านสติปัญญาและบุคลิกภาพ และตามแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 - 2559) ข้อหนึ่งว่า ต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปีทุกคน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การนี้ ในจังหวัดนครราชสีมา นอกจากมีโรงเรียนอนุบาลแล้วยังมีการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กที่ขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 59 แห่ง อยู่ในเขตอำเภอเมืองจำนวน 6 แห่ง ในจำนวนทั้งหมดนี้ จัดเป็นศูนย์ต้นแบบของจังหวัดที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง 2 แห่ง และเป็นศูนย์ต้นแบบของศูนย์อนามัย 3 แห่ง บทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของศูนย์เด็กเล็กในช่วงเวลานี้ คือการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาทางสติปัญญาเด็กเล็ก ประกอบกับในปี พ.ศ. 2549 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศว่าเด็กไทยมีสติปัญญาค่ากว่าเกณฑ์ปกติ และจังหวัดนครราชสีมาถูกกำหนดว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่เป็นเป้าหมายที่ต้องพัฒนาทางสติปัญญาให้เด็กเล็กด้วย

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการศึกษาของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดนครราชสีมาเอง ปัจจุบันดำเนินการจัดการศึกษามีคณะ

วิชาต่างๆ 9 คณะ ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์และคณะสาธารณสุขศาสตร์ ปัจจุบันมีนักศึกษารวม 3,783 คน มีบุคลากรจำนวน 340 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ 242 คนและเป็นเจ้าหน้าที่สายสนับสนุน 98 คน มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีแนวคิดที่จะจัดตั้งศูนย์ดูแลเด็กขึ้นในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นบริการแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยและบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันการศึกษาเครือข่าย รวมถึงเพื่อเป็นบริการแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง นครราชสีมา และใกล้เคียง พร้อมกันนี้ ปี พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการให้บริการวิชาการ ระบุเป้าประสงค์ว่าให้ มีผลงานบริการวิชาชีพที่ตอบสนองต่อการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาสุขภาพและการแก้ปัญหาของผู้รับบริการ จากแผนนี้มีความเชื่อมโยงไปถึงกิจกรรมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนขึ้นในมหาวิทยาลัยนี้ ด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร

จากวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนากระบวนการบริหารบุคคลให้มีศักยภาพ ทั้งความรู้และความสามารถทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และในสถาบันการศึกษาที่เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัย ได้แก่ โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา และวิทยาลัยเทคโนโลยีช่างกลพานิชยการ จังหวัดนครราชสีมา การที่มีการจัดตั้งศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนขึ้น จะเป็นบริการที่สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร โดยเฉพาะผู้ที่มีบุตรที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เป็นการส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวของบุคลากร เสริมสร้างควมมีสัมพันธภาพที่ดีและความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ สร้างให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร ลดความขัดแย้ง ลดอัตราการเข้า-ออกและการขาดงาน เมื่อบุคลากรทำงานได้เต็มที่ มหาวิทยาลัยย่อมได้รับผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพตามมาด้วย

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

จากวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่เน้นการพัฒนาคุณภาพองค์กรสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ที่รองรับด้วยจิตสำนึก คุณภาพ จริยธรรม พัฒนาการเรียนการสอนและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น การที่มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนขึ้น ย่อมสนับสนุนให้วิสัยทัศน์เป็นจริง เพราะสามารถใช้ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเป็นสถานที่ศึกษาภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารทารกและการดูแลเด็กเล็กของคณะพยาบาลศาสตร์และคณะสาธารณสุขศาสตร์ เป็นห้องสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษาหลักสูตรปฐมวัยของคณะศึกษาศาสตร์อีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเจริญเติบโต พัฒนาการ และการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และยังสามารถพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนนี้ให้เป็นศูนย์ตัวอย่างแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้อีกด้วย

3. เพื่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างครบวงจร

จากจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในการเป็นเจ้าของและจัดตั้งสถาบันการศึกษาถึง 3 แห่งในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การจังหวัดนครราชสีมาและมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เพื่อช่วยแบ่งเบาภาครัฐบาลในการจัดการศึกษา และเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาที่อยู่ใกล้บ้านอย่างทั่วถึง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกียรติคุณวิทยา ซึ่งเปิดสอนระดับชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาด้านสติปัญญา และให้มีความพร้อมในการศึกษาต่อชั้นที่สูงขึ้น การเปิดศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนย่อมสร้างความต่อเนื่องของการจัดการเรียนการสอนได้อย่างครบวงจร

โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา เป็นเครือข่ายของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล - มัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้จัดตั้งโรงเรียนเมื่อ 20 พฤษภาคม 2513 จัดการเรียนรู้อิสระสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีวิธีการสอนแบบหลากหลาย (แบบบูรณาการ) และปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด เช่น ด้านวิชาการ ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม เน้นกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออก เน้นความสะอาดของอาคารเรียน อาคารสถานที่ มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกปัจจุบัน โดยเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้คู่คุณธรรม และเรียนอย่างมีความสุข เพื่อการประกอบอาชีพและการอยู่ในสังคม และสร้างนักเรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์เพื่อรับใช้สังคม ปัจจุบันมีอาคารเรียนจำนวน 9 หลัง ได้แก่ อาคารตึกไม้ อาคารตึกอนุบาล อาคารตึกจีน อาคารตึก 7 ชั้น อาคารตึกวิเศษฯ อาคารตึกห้องสมุด อาคารเอนกประสงค์ อาคารร้านค้าสวัสดิการ และอาคารศิลปวัฒนธรรม มีแนวคิดที่ควรตั้งศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนไว้ที่โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงต่อเนื่อง แต่ก็พบว่าโรงเรียนเกียรติคุณวิทยา มีลักษณะบางอย่างที่ไม่เหมาะสำหรับการตั้งศูนย์เด็กเล็กไว้ที่นี่ เช่น ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่และติดบิมน้ำมัน ซึ่งเป็นปัญหาด้านมลภาวะ ซึ่งต้องวิเคราะห์อย่างชัดเจนต่อไป

อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ ทั่วประเทศมีเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ประมาณ 700,000 คน ถูกฝากเลี้ยงในศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งมักพบโรคระบาดต่างๆ เช่น ไข้หวัด โรคมือ เท้า ปาก โรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน เนื่องจากเด็กเล็กมีภูมิคุ้มกันต่ำ กระทรวงสาธารณสุขจึงมีนโยบายเร่งพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศให้เป็นศูนย์เด็กเล็กปลอดโรคภายในปี 2556 (สำนักงานข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์, 2554) และขณะเดียวกันมีข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ แจ้งว่าปัจจุบันมีเด็กถึง 900,000 คนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ดังนั้น ถ้ามหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนขึ้นอีก 1 แห่ง ไม่ว่าจะตั้งที่ใดก็ตาม จะเป็นการตอบสนองเพื่อแก้ปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

สอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กด้านสติปัญญา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข และทำให้ความมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความสมบูรณ์ที่สุดในการพัฒนาคน ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่ามากอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยและคณะจึงสนใจที่จะศึกษาข้อมูลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดตั้งศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน สำหรับมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบสภาพรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนจากมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ตั้งของศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อเสนอรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนสำหรับมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ปัญหาของการวิจัย

1. รูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน ที่ศึกษาได้จากมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นอย่างไร
2. โรงเรียนเกียรติคุณวิทยา มีความเหมาะสมในการตั้งเป็นศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลหรือไม่
3. รูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนสำหรับมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ควรเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อรวบรวมข้อมูลเสนอเป็นแนวทางในการจัดตั้งศูนย์สาธิตการพัฒนาเด็กวัยก่อนเรียนสำหรับมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
2. ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งอยู่ในทุกภาคของประเทศไทย คือภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ภาคละ 1 สถาบัน
3. เครื่องมือเพื่อการเก็บข้อมูล มี 2 ชุด คือ
 - 1) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารและหรือครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน
 - 2) แบบสังเกต เพื่อสังเกตและประเมินการดำเนินการต่างๆของศูนย์เด็กเล็กของ

มหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งมีแนวทางการสร้างแบบสังเกตจากเกณฑ์มาตรฐานการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กนํ้าอยู่ ของ กรมอนามัย และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับปฐมวัย ของ สมศ.

4. ระยะเวลาการทำวิจัย พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2556

คำจำกัดความ

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่างสองปี ถึงไม่เกินหกปีบริบูรณ์

เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กที่มีอายุไม่เกินห้าปีบริบูรณ์ ก่อนเข้าโรงเรียน เป็นวัยที่มี พัฒนาการค่อนข้างสูง เริ่มคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีพัฒนาการการรับรู้ การเรียนรู้ การแก้ปัญหาต่างๆ แต่การใช้เหตุผลยังไม่สมบูรณ์ ยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

ศูนย์พัฒนาเด็ก หมายถึง สถานที่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา รับเลี้ยงเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี โดยผู้ดำเนินการมีใช้ญาติของเด็ก อาจเรียกชื่อแตกต่างกัน เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์เลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กนี้ไม่รวมถึงโรงเรียนของรัฐและเอกชนที่รับเด็กอายุ 3-5 ปี ที่สังกัดกระทรวง ศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

รูปแบบ หมายถึง ภาพรวมของความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการ ด้านโครงสร้างเชิงกายภาพและการจัดสภาพแวดล้อม และการดำเนินกิจการตามเกณฑ์ มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนํ้าอยู่ ที่ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการส่งเสริม สุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริการอาหารและนํ้า ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ และด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการศึกษาวิจัยไปเสนอเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในการพิจารณาและตัดสินใจเกี่ยวกับจัดตั้งศูนย์สาธิตการพัฒนาศูนย์เด็กวัยก่อนเรียน สำหรับมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิด ดังนี้

1.1 แนวคิดของ Jean-Jucques Rousseau, อ้างถึงใน พิพัฒน์ หมาดเต็ม, 2555) เชื่อว่า ผู้เป็นแม่เท่านั้นที่จะดูแลเด็กได้ดีที่สุด และหัวใจทางการศึกษาคือชีวิตในครอบครัว การเรียนรู้ธรรมชาติต่างๆ โดยเน้นให้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมทางร่างกายในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต และวัยต่อมา 5-12 ปี เป็นช่วงที่เด็กจะเรียนรู้ทุกสิ่งจากประสบการณ์และการสำรวจค้นคว้าสิ่งที่อยู่รอบๆตัว

1.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็กและเยาวชน มีหลักการ 10 ประการ เช่น ข้อ 2. เด็กและเยาวชนพึงได้รับการพิทักษ์คุ้มครองเป็นพิเศษ อันจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาทั้งทางกาย ทางสมอง และจิตใจ เพื่อให้ร่วมอยู่ในสังคมได้อย่างปกติชน สำหรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคุ้มครองเด็ก 4 ประการ ได้แก่ 1. สิทธิในการอยู่รอด 2. สิทธิในการได้รับการปกป้องคุ้มครอง 3. สิทธิในการพัฒนา และ 4. สิทธิในการมีส่วนร่วม

1.3 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก ดังนี้ มาตรา 13(1) บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถ ในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาแก่บุตรหรือนุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

มาตราที่ 18 และ 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัย และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก (กรมสามัญศึกษา, 2542)

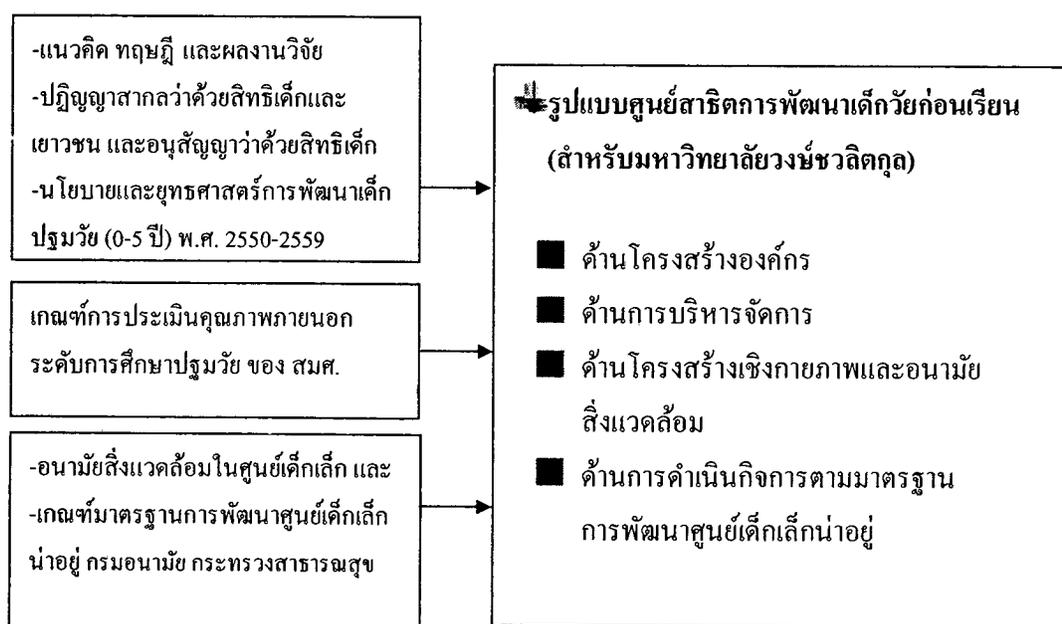
1.4 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์เด็กปฐมวัย (0-5 ปี) พ.ศ. 2555-2559 กำหนดไว้ว่า พัฒนาการเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 0-5 ปีทุกคนอย่างมีคุณภาพ เต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก และผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กและทุกภาคส่วนของสังคม ได้มีส่วนร่วมในการบริการและจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาเด็กตามวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

1.5 อนามัยสิ่งแวดล้อมในศูนย์เด็กเล็ก เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมสุขภาพเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการ และส่งเสริมความปลอดภัยของเด็กๆและผู้ปฏิบัติงานในศูนย์เด็กเล็ก เป็นปัจจัยด้านสถานที่ตั้ง อาคาร พื้นที่ใช้สอย สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร และสนามเด็กเล่น เป็นต้น ซึ่งได้พัฒนามาจากกฎกระทรวง เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับ

อนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก พ.ศ. 2549 ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา หน้า 23 เล่ม 123 ตอนที่ 84 ก 22 สิงหาคม 2549

1.6 เกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนํ้าอยู่ ของกรมอนามัย ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพ การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อาหารสะอาด ปลอดภัย สภาพแวดล้อมสะอาดและ ปลอดภัย บุคลากร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (กรมอนามัย, 2549)

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อแสดงถึงทิศทางและความเชื่อมโยงของแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย